

– наукова педагогічна освіта [3, с. 9].

Отже, реалізація кожного з етапів неперервної педагогічної освіти в Університеті відбувається за ефективного використання варіативних форм навчання. Це слугує ефективною умовою забезпечення результативної підготовки фахівців на різних рівнях педагогічної освіти й дає змогу зберегти баланс між теоретичною та практичною складовими освітнього процесу. Особливістю зазначеного поетапного сходження викладача до педагогічної професії є постійне набуття ним нових професійних знань, умінь, навичок і досвіду продовж професійної діяльності.

Перелік використаних джерел

1. Локшина О. І. Відкрита освіта в Європейському просторі: стратегія розбудови. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2018. №2 (76). С. 75–86.
2. Ребуха Л. З., Салко В. С. Формування управлінської компетентності у майбутнього фахівця закладу освіти: технологічний аспект. Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку : зб. наук. праць : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтер.-конф.(Переяслав, 23 берез. 2021 р.) Переяслав. 2021. Вип. 68. С. 115–116.
3. Хоружа Л., Братко М. Модель педагогічної освіти сучасного університету. *Неперервна професійна освіта: сучасні тенденції розвитку*. 2018. Вип. 3–4 (56–57). С. 7–13. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2018_3-4_3

Лілія Ребуха

д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри освітології і педагогіки
Західноукраїнський національний університет

Тетяна Павлусик

здобувач 1 курсу магістратури
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки,
освітньо-професійна програма «Управління закладами освіти»
Західноукраїнський національний університет

ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ

Управління закладами освіти ґрунтується на дотриманні певних принципів [3, с. 70; 4]. Принципи управління слугують

основоположними ідеями щодо здійснення управлінських функцій. Вони також відображають закономірності управління [2, с. 63].

До основних принципів внутрішнього управління освітніми закладами науковцями (Ю. Барабаш, В. Зверева, В. Луговий, О. Мармаза, Н. Ничкало, О. Огієнко, Н. Родіонова та ін.) віднесено:

а) Демократизацію та гуманізацію управління. Принцип демократизації і гуманізації управління передбачає розвиток самостійної діяльності та ініціативи усіх учасників освітнього процесу (керівника закладу, викладачів та студентів), залучення їх до відкритого обговорення і колективної підготовки управлінських рішень. Демократизація освітнього процесу розпочинається із впровадженням в практику освітнього закладу системи демократичних виборів керівника-управлінця, введення механізму конкурсного обрання та контрактної системи у підборі керівних кадрів і педагогічних працівників. Демократизація управління закладом реалізується шляхом регулярних звітів адміністрації закладу перед колективом та громадськістю, останній з яких передбачає гласність прийнятих рішень.

б) Системність і цілісність. Цей принцип в управлінні педагогічними системами визначається системною природою педагогічного процесу. Системний підхід в управлінні педагогічними системами спонукає керівника освітнього закладу та інших учасників управлінської діяльності здійснювати її в системі, в єдності і цілісності всіх взаємодіючих компонентів і підсистем. Водночас рівень цілісності системи залежить від її цілеспрямованості, повноти набору компонентів, якості кожного компонента і щільності взаємозв'язків як між компонентами, так і між кожним з них і цілим. Отож, реалізація даного принципу сприяє наданню управлінської діяльності послідовності, цілісності, логічності, гармонійності та ефективності.

в) Раціональне поєднання централізації і децентралізації. Надмірна централізація управлінської діяльності неминуче веде до посилення адміністрування, нівелює ініціативу підлеглих, котрі стають простими виконавцями управлінської волі. В умовах надмірної централізації часто відбувається дублювання управлінських

функцій, що призводить до втрат тимчасових, фінансових та інших ресурсів, перевантаження всіх учасників освітнього процесу від керівників школи до учнів. А утім надмірне захоплення децентралізацією призводить до виникнення помітних проблем в діяльності колективу, до виникнення міжособистісних конфліктів, непорозумінь та неприйняття, невинновданого протистояння адміністрації освітньою установою. Оптимальне поєднання централізації і децентралізації в управлінні освітнім закладом забезпечує оптимальну взаємодію керуючої та керованої підсистем на професійному рівні в інтересах досягнення спільної мети.

г) Наукова обґрунтованість управління. Даний принцип передбачає побудову системи управління на новітніх досягнень науки управління. Керівник повинен розуміти і враховувати закономірності та тенденції розвитку суспільства, педагогічних систем. Він повинен приймати рішення з урахуванням досягнень науки у цій царині. Таким чином керівник закладу освіти відповідає за провадження освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності у закладі вищої освіти [2].

Крім розглянутих вище принципів управління закладами освіти, виділяють й інші, не менш важливі:

– принцип відповідності. Його сутність полягає в тому, що виконувана робота повинна відповідати інтелектуальним можливостям виконавця;

– принцип автоматичного заміщення відсутнього;

– принцип першого керівника. Так в процесі організації та виконання важливого завдання контроль за роботою завжди залишається за першим керівником;

– принцип нових завдань та бачення перспектив розвитку освітньої організації;

– принцип зворотного зв'язку. Даний принцип націлює на оцінку результатів діяльності;

– принцип утворення меж керованості. Він окреслює оптимізацію кількості педагогічних працівників, підлеглих безпосередньо керівнику.

Отже, управління закладами освіти, створення її освітньо-наукової платформи потребує впровадження принципів управління. Вони сприяють створенню сприятливого освітнього середовища, де поєднується довіра, відповідальність, прозорість, цілісність та конкурентоспроможність закладу на ринку освітніх послуг.

Перелік використаних джерел

1. Кондур О. Корпоративне управління закладом вищої освіти в умовах її модернізації. *Освітній простір України*. 2017. №11. С. 63–70.
2. Про вищу освіту. Закон України. Поточна редакція від 24.07.2020. URL: <https://cutt.ly/ksZOENK>
3. Ребуха Л. З. Гносеологічні основи мислєдїяльностї майбутніх фахівцїв-управлїнцїв закладїв освїти. *Вїтчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку* : зб. наук. праць : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтер.-конф.(Переяслав, 12 лют. 2021 р.) Переяслав. 2021. Вип. 67. С. 70–72.
4. Юрчишена Л. В. Принципи корпоративного управління: міжнародний досвід та впровадження в університетах. *Ефективна економіка*. 2020. №8. (електрон. наук. фах. видання). URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/pdf>

Ірина Левандовська

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри освітології і педагогіки
Західноукраїнського національного університету

Ірина Роговська

здобувач 1 курсу магістратури
спеціальності 015 Професійна освіта,
освітньо-професійна програма «Інформаційне забезпечення»
Західноукраїнський національний університет

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах економічного розвитку країни питання підвищення ефективності професійної підготовки студентів вищих навчальних закладів стало особливо важливим та актуальним. Це питання є вирішальним для більшості університетів країни. В даний час створена та успішно функціонує система професійної підготовки студентів державних та недержавних університетів, а також